

**A Kúria
mint felülvizsgálati bíróság
részitélete**

Az ügy száma: Pfv.III.20.371/2023/5. szám

A tanács tagjai: Salamonné dr. Piltz Judit a tanács elnöke

Dr. Zumbók Péter előadó bíró

Dr. Bajnok István bíró

Dr. Farkas Attila bíró

Dr. Gáspár Mónika bíró

A felperes: Felperes1

(Cím2)

A felperes képviselője:

Monori Ügyvédi Iroda

(Cím4,

ügyintéző: dr. Monori Tamás ügyvéd)

Az alperes: Alperes1

(Cím1)

Az alperes képviselője:

Dr. Szabó K. László ügyvéd

(Cím5)

A per tárgya: sérelemdíj megfizetése

A felülvizsgálati kérelmet benyújtó fél:

alperes

A másodfokú bíróság neve és a jogerős határozat száma:

Pécsi Ítéltábla Pf.V.20.003/2023/4.

Az elsőfokú bíróság neve és a határozat száma:

Kaposvári Törvényszék 25.P.21.006/2021/27/II.

Rendelkező rész

A Kúria a jogerős részítéletet hatályában fenntartja.

Kötelezi az alperest, hogy 15 napon belül fizessen meg a felperesnek 38.100 (harmincnyolcezer-száz) forint felülvizsgálati eljárási költséget.

Kötelezi az alperest, hogy az esedékesség napjáig fizessen meg az államnak az állami adó- és vámhatóság közzétett illeték bevételi számlájára 70.000 (hetvenezer) forint meg nem fizetett felülvizsgálati eljárási illetéket. Az illetékfizetési kötelezettség e határozat jogerőre emelkedését követő 60. napon válik esedékessé.

A részítélet ellen felülvizsgálatnak nincs helye.

Indokolás

A felülvizsgálat alapjául szolgáló tényállás

[1] A felperessel munkavégzésre irányuló jogviszonyban állt gazdasági társaság 2018. szeptember 11-én az alperes által működtetett kalandparkban csapatépítő tréninget szervezett, amelyen kizárólag az említett társaság munkatársai vettek részt, akik a park használata előtt felelősségvállalási nyilatkozatot írtak alá. A csapatokba osztott munkatársak a pályák teljesítése során egymással versenyeztek, azt követően, hogy az oktatópályán megtörtént a felszerelések biztonságos használatának elsajátítására is kiterjedő oktatásuk. A csapatok az egyes pályákat a park animátorainak segítségével teljesítették.

[2] A felperes a csapatával a feladatokat elvégezte, majd a többiekkel együtt lehetősége nyílt arra, hogy az ún. T. csúszdát kipróbálja. Azt a többi élményelemtől elkülönítve, a kilátótoronyba felmászva lehet igénybe venni. A csúszda a kilátótorony tetejéről indul, amely kb. 10-15 méter magasságban van. A csúszda hossza kb. 50 méter, az érkezési oldalt az indulási oldalnál valamivel lejjebb alakították ki. Az indulási és az érkezési pont között egy drótkötelet függesztettek fel úgy, hogy annak ún. hasa van, és a csúszda használata során az biztosítja a fékezést. A csúszda használója az indulás után gyorsul, majd ahogyan elér a drótkötél hasa alá, egy emelkedőrész következik, amely a fékezés funkcióját látja el. A drótkötelet úgy szerelték fel, hogy azt az engedélyezett legkisebb és legnagyobb súlyú ember is biztonságosan használhassa. Az érkezési oldalon, a fán ütközésselnyelő szivacsokat helyeztek el.

[3] A felperes a csúszda használata során úgy érkezett meg az érkezési oldalon a platformra, hogy a jobb lába megsérült. A sérülés folytán fellépő fájdalom miatt többször elájult, nem tudott lejönni az érkezési platformról, úgy kellett kötéllel leengedni, majd mentőt hívtak hozzá. A mentő a helyi kórházba szállította, ahol megállapították, hogy a jobb oldali bel- és külboka, valamint a lábszárcsont eltört, emellett a felperes idegszalag-szakadást is szenvedett. A sérülés súlyossága miatt azonnali műtétet javasoltak. A felperes kérésére egy másik egészségügyi intézményben 2018. szeptember 11-én végezték el a műtétet. A felperes a műtét után 10 hétig fekvőgipszet, majd azt követően járógipszet viselt, és rehabilitáción kellett részt vennie.

A kereseti kérelem és az alperes védekezése

[4] A felperes keresetében kérte annak megállapítását, hogy az alperes az általa működtetett kalandpark üzemeltetése során 2018. szeptember 11-én megsértette a testi épséghez és egészséghez fűződő személyiségi jogát. Kérte továbbá az alperest 5.000.000 forint sérelemdíj és 1.892.085 forint kártérítés, valamint azok késedelmi kamatai megfizetésére kötelezni. A keresetének jogalapjaként elsődlegesen a Polgári Törvénykönyvről szóló 2013. évi V. törvény (a továbbiakban: Ptk.) 2:51. § (1) bekezdését, 2:52. § (1) bekezdését, 2:53. §-át, 6:123. §-át, 6:131. §-át, 6:142. §-át és 6:143. §-át jelölte meg. Allította, hogy a felek között egy atipikus fogyasztói szerződés jött létre a kalandpark eszközeinek használatára. Álláspontja szerint, mivel az alperes a szerződésben vállalta az eszközök használatának biztonságát, ennek ellenére az utasítások betartása mellett is sérülést szenvedett, az alperes szerződésszegést követett el, megsértette az említett személyiségi jogait, és ezért sérelemdíj és kártérítés megfizetésére is köteles. A keresetét másodlagosan a

Ptk. 6:518. §-ára, 6:519. §-ára, 6:520. §-ára, 6:522. §-ára és 6:535. §-ára alapította. E körben hivatkozott arra, hogy a szerződés létre nem jötte esetén az alperesnek a veszélyes üzemi felelősség szabályai szerint kell helytállnia.

[5] Az alperes ellenkérelmében elsődlegesen az eljárásnak – a hatáskör hiánya miatti – megszüntetését, másodlagosan a kereset elutasítását kérte. Az érdemi védekezésében kifejtette – többek között – azt, hogy a magatartásával a felperes sérülése nem áll okozati összefüggésben, és felróható magatartást nem tanúsított. Érvelése szerint a felperes önkéntes, írásbeli kockázatvállalása, kifejezett és konkrét joglemondása a felelősségét kizárta.

Az elsőfokú közbenső ítélet és a másodfokú részítélet

[6] Az elsőfokú bíróság közbenső ítéletével megállapította, hogy az alperes az általa működtetett kalandpark üzemeltetése során 2018. szeptember 11-én megsértette a felperesnek a testi épséghez és egészséghez fűződő személyiségi jogait.

[7] Az alperes hatásköri kifogását megalapozatlannak találta, és hivatkozott arra, hogy a per törvényszéki hatáskörbe tartozik.

[8] Az érdemi elbírálás körében kifejtette, hogy a felek között atipikus szolgáltatási szerződés jött létre. Kiemelte, hogy a felperes az általa aláírt felelősségvállalási nyilatkozatban elfogadta a kalandpark megfelelő és biztonságos használatára vonatkozó szabályokat, és kijelentette: fizikai és szellemi képességei lehetővé teszik, hogy az alperes által meghatározott biztonsági követelményeknek megfelelően használja a pályát. Utalt továbbá arra, hogy a felperes tudomásul vette, amennyiben nem az előírások szerint használja a pályát, és ezzel magának vagy másnak kárt okoz, ezekért a károkért ő nem vonható felelősségre. Mindezt úgy értelmezte, hogy a felperes nem mondott le arról a jogáról, hogy az élményelemeknek az alperes által meghatározott szabályok és előírások szerinti használata ellenére bekövetkező sérülése esetén vele szemben az igényét érvényesítheti.

[9] A perben meghallgatott tanúk vallomásaival bizonyítottanak találta a felperesnek azt az előadását, hogy a sérülését a csúszda használata során, az érkező platformnál szerezte. Hivatkozott arra, hogy az alperes parkigazgatójának tanúvallomása szerint a felperest nem figyelmeztették arra, hogy az alkatára tekintettel ne vegye igénybe a szolgáltatást. A kalandparkot építő és élményelemeinek javítását végző gazdasági társaság egyik ügyvezetőjének tanúvallomásából kiemelte, hogy a csúszda a szabályok betartása esetén minimális sérülésveszéllyel használható. Ugyanezen tanúvallomásnak arra a részére is utalt, amely szerint a sérülés bekövetkezésének három lehetséges oka közül az egyik az, hogy a résztvevő lába olyan szerencsétlen szögben érkezik az érkezési platformra, ami a sérülés okozására alkalmas erőhatást fejt ki. Figyelembe vette emellett azt, hogy a felperes a park használatba vételekor meghatározott feltételeknek megfelelt.

[10] Mindezek alapján arra a következtetésre jutott, hogy az alperes a csúszda használata során nem teljesítette a szerződésben foglalt azt a kötelezettségét, hogy az teljes biztonsággal, sérülés nélkül használható. Mivel pedig a csúszda az alperes ellenőrzési körébe tartozik, ezért azt állapította meg, hogy az alperes megsértette a felperes testi épséghez és egészséghez fűződő személyiségi jogait, és erre tekintettel a sérelemdíj és a kártérítés vonatkozásában helytállni köteles.

[11] Az alperes fellebbezése folytán eljáró másodfokú bíróság részítéletében az elsőfokú bíróság közbenső ítéletét részítéletnek tekintette, és azt helybenhagyta.

[12] A polgári perrendtartásról szóló 2016. évi CXXX. törvény (a továbbiakban: Pp.) 341. § (1) és (2) bekezdésére, valamint a Ptk. „2:52.” § (1) bekezdés a) pontjára is hivatkozással kifejtette, hogy az elsőfokú bíróság tévesen minősítette a határozatát közbenső ítéletnek. Ezt azzal indokolta, hogy a bíróság az utóbbi jogszabályhely szerinti, felrőhatóságtól független szankció iránti kérelemről – ahogy az adott esetben is történt – külön határozhat, az ilyen ítélet azonban nem közbenső ítélet, hanem részítélet. A felülbírálat során ezért az alperes fellebbezését – függetlenül annak egyéb indokaitól – csak a személyiségi jogsértés megtörténtének megállapítása körében vizsgálta. Erre tekintettel mellőzte az elsőfokú határozat indokolásából az azzal össze nem függő, a kimentés körében értékelendő jogi indokokat.

[13] A hatályon kívül helyezésre irányuló másodlagos fellebbezési kérelem alapján megállapította, hogy az elsőfokú részítéletben megtalálhatók a Pp. 346. § (4) bekezdése szerinti tartalmi elemek. Utalt arra, hogy bár a jogi indokolás csak részben kapcsolódik a rendelkező részhez, az az elsőfokú bíróságnak a felek jogviszonyával és a szerződésszegéssel összefüggő jogi álláspontját is tartalmazza, de emiatt nem tartotta indokoltnak a részítélet hatályon kívül helyezését.

[14] A Ptk. 2:42. § (2) bekezdésére hivatkozva kiemelte: a Ptk. vélelmet állít fel arra nézve, hogy mások személyiségi jogainak bármilyen megsértése vagy korlátozása jogellenes cselekmény, amelynek ellenkezőjét, a sértés elkövetésére való feljogosítottságot a sértő félnek kell bizonyítania. Rámutatott továbbá, hogy mivel a személyiségi jogok védelme abszolút szerkezetű jogviszonyokon keresztül realizálódik, ezért nincs jelentősége a jogsértés megállapítása iránti kereset elbírálásánál a felek közötti szerződéses jogviszony fennállásának.

[15] A Ptk. 2:43. § a) pontjára utalva hangsúlyozta: az alperes úgy tartózkodhat mások testi épségének megsértésétől, ha gondoskodik az általa üzemeltetett kalandpark biztonságos használhatóságáról, arról, hogy a szolgáltatást igénybe vevők a park eszközeit súlyos sérülések nélkül használhassák.

[16] Bizonyítottnak tartotta a felperesnek azt a tényállítást, amely szerint a csúszda használata során szenvedett balesetet, és sérült a lába, azaz az alperes nem biztosította a park biztonságos használatát az általa meghatározott szabályok betartása mellett. Figyelembe vette, hogy a felperes munkatársainak tanúvallomásai szerint a felperes balesete a csúszdán történt, és a felperesnek ezt megelőzően nem volt sérülése. A felperes előadását az alperes alkalmazottjának tanúvallomásával is alátámasztottnak találta, ugyanis őt értesítették a csúszdánál történt balesetről. Hivatkozása szerint a tanúvallomásokhoz képest a felperes előadását az ambuláns lapok sem tették kétségessé, amelyeken azt tüntették fel, hogy a felperes a kalandparkban elesés folytán szerezte a sérülését.

[17] A felperes testi épségének az alperes által üzemeltetett csúszda használatakor történt sérülésének bizonyításával bizonyítottnak tartotta azt is, hogy az alperes nem biztosított olyan körülményeket a csúszda használatához, amelyek kizárják a súlyos baleset bekövetkezését. Kifejtette továbbá, hogy a felperes az általa aláírt felelősségvállalási nyilatkozatban nem járult hozzá a testi épséghez, egészséghez fűződő személyiségi joga megsértéséhez.

[18] Mindezekre figyelemmel az érdemben helyes elsőfokú részítéletet helybenhagyta.

A felülvizsgálati kérelem és ellenkérelem

[19] A jogerős részítélet ellen az alperes terjesztett elő felülvizsgálati kérelmet, amely elsődlegesen annak hatályon kívül helyezésére és az elsőfokú részítélet megváltoztatása mellett a kereset elutasítására, másodlagosan a jogerős részítélet hatályon kívül helyezésére és a másodfokú bíróság új eljárásra, új határozat hozatalára utasítására irányult.

[20] Megsértett jogszabályhelyként a Pp. 214. § (1) bekezdését, 265. § (1) bekezdését, 279. § (1) bekezdését, 341. § (4) bekezdését, 346. § (4) és (5) bekezdését, 370. § (1) bekezdését, a Ptk. 1:4. § (1) bekezdését, 2:42. § (3) bekezdését, 2:43. § a) pontját, 2:53. §-át, 6:519. §-át, 6:520. § a) pontját és 6:521. §-át jelölte meg.

[21] Érvelése szerint a személyiségi jogsértés megállapítása egy, az elsőfokú részítéletben hivatkozott, ítéleti bizonyosságnak nem tekinthető feltételezésen alapul. Változatlanul állította, hogy jogellenes magatartást nem tanúsított, az okozati összefüggés hiányzott, és megfelelő gondossággal járt el.

[22] Sétélmezte, hogy a másodfokú bíróság nem bírálta el a fellebbezésének indokait, és a mellőzést nem indokolta. Ilyen, a fellebbezésében felvetett, és elbírálatlanul maradt kérdésnek tekintette, hogy milyen jogszabályi kötelezettségek terhelték a kalandpark megépítése, működtetése vonatkozásában, a létesítmény az előírásoknak megfelelt-e; az üzemeltetés során mi volt az a tényleges magatartás vagy mulasztás, amellyel nem úgy járt el, ahogy az az adott helyzetben általában elvárható; mi volt az elvárhatóság mértéke; a sérülés bekövetkezésének reális esélye miért volt előre látható, azt milyen intézkedéssel lehetett volna elhárítani, és a működés okozati összefüggésben állt-e a felperes sérülésével; továbbá a felperes önhibája, a saját felelősségvállalási nyilatkozata miért nem zárta ki a felelősséget. Az utóbbiak kapcsán – a Ptk. 6:2. § (1) bekezdésére is utalással – előadta: a részvétel önkéntes jellege azt is feltételezi, hogy a résztvevő beleegyezik azok a kockázatokba, amelyek a tevékenység végzésével együtt járhatnak, és a felperes a Házirend előírásainak nem tanúsított jelentőséget, ami szintén az önközta kár keretében értékelhető. Kifogásolta, hogy a kármegelőzési kötelezettség felróható módon történt megszegését, a felperes közrehatását a bíróságok a jogalap körében nem vizsgálták.

[23] Sétélmesnek tartotta, hogy a jogerős részítélet indokolása arra az alapvető ténykérdésre sem tért ki, hogy a felperes sérülése mikor és milyen okból következhetett be. Azt a hivatkozását is megismételte, hogy az orvosi dokumentáció tartalma ellentétben áll a megállapított tényállással, ugyanakkor az ambuláns lapok mint közokiratok felülmérlegelésére nem lett volna lehetőség. Arra is utalt, hogy a meghallgatott tanúk egyike sem látta a felperes csúszását, a bíróságok ezt mégsem vették figyelembe.

[24] Lényegesnek tartotta, hogy a személyiségi jog megsértésének megállapításához a valós, ténylegesen egészséget károsító magatartást vagy mulasztást az arra hivatkozó félnek kell bizonyítania. Ezzel szemben nem tekintette ilyen magatartásnak azt, hogy a felperes az egyéni fizikai jellemzői vagy képességei alapján – feltehetően – a csúszda érkezési oldalán rossz szögben, egy adott pillanatban szerencsétlenül tarthatta a lábát.

[25] Hivatkozott arra, hogy a kalandparkot építő és karbantartó gazdasági társaság ügyvezetője tárgyilagosan, ellentmondásoktól mentesen nyilatkozott a létesítés és az üzemeltetés feltételeiről, a tanú vallomása szerint a kalandpark minden szigorú feltételnek megfelelt, és ezt a perben felhasznált okiratok alátámasztották. Az említett tanúvallomásból kiemelte azt is, hogy 2008 óta több mint százezer ember pályahasználata során semmiféle hasonló baleset nem következett be, és műszaki meghibásodás sem fordult elő. Az alkalmazottainak tanúvallomásai alapján azt is bizonyítottanak nevezte, hogy az előírásokon túlmenően is fokozott figyelmet fordított a biztonságos működésre. Állítása szerint nem volt olyan szakmai, műszaki indok vagy előírás, amely az átlagos gondosságot is meghaladó, preventív intézkedéseken túlmenően még további kötelezettséget rótt volna rá.

[26] A felperes munkatársának tanúvallomását azért nem tartotta alkalmasnak a felperes által állított sérülés bekövetkezésének bizonyítására, mert a tanú utólagos következtetésekkel élt, többször is feltételes módon fogalmazott.

[27] Hangsúlyozta, hogy a keresetben megállapítani kért személyiségi jogsértés vonatkozásában csak az olyan jogellenes magatartás alapozhatta volna meg az igényérvényesítést, amely az egészségi állapotot vagy a testi épséget valóban sérti, a felperes azonban szerződésszegést, felróható magatartást az eljárásban nem jelölt meg, és a bíróságok a kereseti kérelmen túlterjeszkedtek.

[28] Érvelése értelmében a szerződésszegéssel okozott károkért való felelősség szabálya alapján egyébként is mentesült a felelősség alól, mivel az állított szerződésszegést a felperes magatartása mint ellenőrzési körön kívül eső, előre nem látható körülmény okozta, és nem volt tőle elvárható, hogy a körülményt elkerülje, vagy a kárt elhárítsa. Előadta, hogy jogellenes magatartás vagy mulasztás hiányában a sérüléssel való okozati összefüggés sem volt megállapítható.

[29] Sérelmezte, hogy bár a fellebbezésében kérte az anyagi jognak való megfelelés vizsgálatát és annak során a bizonyítás eredménye okszerűtlennek minősítését, valamint a megállapított tényekből eltérő jogi következtetés levonását, a másodfokú bíróság a felülbírálati jogkörét nem ennek megfelelően gyakorolta, és a fellebbezésében előadottakat figyelmen kívül hagyta.

[30] A felperes felülvizsgálati ellenkérelmében a jogerős részítélet hatályában fenntartását kérte.

A Kúria döntése és jogi indokai

[31] A felülvizsgálati kérelem nem megalapozott.

[32] A Kúria a Pp. 423. § (1) bekezdése szerint a felülvizsgálati kérelem keretei között eljárva, a felülvizsgálati eljárás eredményeként azt állapította meg, hogy a jogerős részítélet az alperes által megjelölt és érdemben vizsgálható okokból nem jogszabálysértő.

[33] A Pp. 413. § (1) bekezdés b) pontja értelmében a felülvizsgálati kérelemnek a beadványokra vonatkozó általános szabályok mellett tartalmaznia kell a jogszabálysértés pontos megnevezésével, a jogszabályhely megjelölésével azt az eljárási, illetve anyagi jogi szabálysértést, amely kihatott az ügy érdemi eldöntésére, valamint annak indokait, hogy a fél az új határozat hozatalát vagy a határozat hatályon kívül helyezését milyen okból kívánja.

[34] Az 1/2017. Polgári jogegységi határozat alapján a Pp. alkalmazása körében is megfelelően irányadó 1/2016. (II. 5.) PK vélemény (a továbbiakban: PK vélemény) 3. pontja szerint a felülvizsgálati kérelem egymással szorosan összefüggő kötelező tartalmi kellékei a jogszabálysértés és a megsértett jogszabályhely megjelölése, annak kifejtése, hogy a fél a határozat megváltoztatását milyen okból kívánja. Ezen együttes törvényi feltételeknek a fél akkor tesz eleget, ha egyrészt a megsértett jogszabályhelyt konkrétan megjelöli, másrészt pedig a hivatkozott jogszabálysértést tartalmilag is körülírja, az arra vonatkozó jogi álláspontját kifejti, vagyis, ha a jogszabálysértésre való hivatkozása indokait is ismerteti. A PK vélemény 4. pontja tartalmazza, hogy ha a fél a felülvizsgálati kérelmében több, egymástól elkülönülő jogszabálysértésre hivatkozik, valamennyi hivatkozásának rendelkeznie kell az előző pontban meghatározott törvényi követelményekkel.

[35] A felülvizsgálati kérelem központi eleme a megsértett jogszabályhely megjelölése és a jogszabálysértés körülírása, mert ezek határozzák meg a Kúria felülbírálati lehetőségének tartalmi és perjogi kereteit. Érdemben ugyanis csak azok a hivatkozások vizsgálathatók, amelyek esetében a törvény által előírt tartalmi követelmények maradéktalanul teljesülnek, az egyéb hivatkozásokat a Kúria figyelmen kívül hagyja (Kúria Pfv.IV.20.242/2023/6.). Nem vezethet eredményre az a felülvizsgálati kérelem, amely csupán általánosságban fogalmaz, a fél az általa helyesnek tartott jogi álláspontot nem fejti ki, jogi érveit nem ütközteti a jogerős ítélet indokolásával [Kúria Pfv.VI.20.844/2019/4. (BH 2020.331.)].

[36] A felülvizsgálat a fellebbezés alapján meghozott jogerős ítélet jogkérdésben állított hibájának az orvoslására szolgáló rendkívüli perorvoslat (Kúria Pfv.III.21.045/2020/8.). Mivel a felülvizsgálat tárgya a jogerős ítélet, és nem az elsőfokú bíróság ítélete (Kúria Pfv.III.21.631/2019/5., Pfv.III.20.088/2020/3.), ezért a felülvizsgálati kérelemben az azt előterjesztő félnek az álláspontja szerint a másodfokú bíróság által a jogerős ítélet meghozatalakor elkövetett jogszabálysértéseket kell megjelölnie [Kúria Pfv.V.20.797/2016/11. (BH 2017.232.)].

[37] Az alperes a felülvizsgálati kérelmében a jogi álláspontjának kifejtése nélkül állította az érdemi tárgyalási szak tartalmát meghatározó Pp. 214. § (1) bekezdésének és a közbenső ítéletről rendelkező Pp. 341. § (4) bekezdésének megsértését. Nem adta az általánosság szintjét meghaladó indokát annak, hogy a jogerős részítélet milyen okból nem felelt meg az említett eljárási szabályoknak. Figyelmen kívül hagyta továbbá, hogy a másodfokú bíróság az elsőfokú bíróság közbenső ítéletét – az abban foglalt érdemi döntés és az elbírált kereset tartalma miatt – részítéletnek tekintette, ezért a felülbírálat során az alperes fellebbezését csak a személyiségi jogsértés megállapítása körében vizsgálta, és a valódi tárgyi keresethalmazatba tartozó, a sérelemdíj és a kártérítés megfizetése iránti kereseti kérelmek megalapozottsága szempontjából lényeges, az elsőfokú bíróság által kifejtett jogi indokokat mellőzte. Ennélfogva – a fentiekben hivatkozott eljárási szabálysértések mellett – a Ptk. 1:4. § (1) bekezdésének, 2:53. §-ának, 6:519. §-ának, 6:520. § a) pontjának és 6:521. §-ának sérelmére alapított felülvizsgálati támadások sem voltak érdemben vizsgálhatóak.

[38] A felperes keresetében a személyiségi jogsértés Ptk. 2:51. § (1) bekezdés a) pontjában meghatározott, felróhatóságtól független szankciójának alkalmazását, a Ptk. 2:43. § a) pontjában nevesített személyiségi jogok, a testi épséghez és az egészséghez való jog megsértésének megállapítását arra hivatkozással kérte, hogy az alperes által üzemeltetett kalandpark használata során balesetet szenvedett. A perben eljáró bíróságok a felek bizonyítási feladatait ennek, az alperes érdemi védekezésében vitatott tényállításnak az ismeretében, a bizonyítási érdek Pp. 265. § (1) bekezdésében írt szabályának figyelembevételével határozták meg. Ennek megfelelően a felperestől követelték meg a szóban forgó, a kereset megalapozásához szükséges tény bizonyítását.

[39] A másodfokú bíróság a bizonyítás eredményének mérlegelése alapján azt állapította meg, hogy felperesnek a csúszda használata során sérült a lába, azaz az alperes nem biztosította a park biztonságos használatát az általa meghatározott szabályok betartása mellett. Az alperes felülvizsgálati kérelmében a jogerős részítéletnek ezt a ténymegállapítását vitatta, és állította a bizonyítékmérlegelés általános szabályát tartalmazó Pp. 279. § (1) bekezdésének megsértését. Ezzel kapcsolatban arra kellett figyelemmel lenni, hogy a felülvizsgálati eljárás nem ad alapot a bizonyítékok felülmérlegelésére, ha az egyes bizonyítékokból eltérő

következtetés is levonható lett volna; az minősíthető nyilvánvalóan okszerűtlen következtetésnek, amikor a bizonyítékokból csak egyfajta, a felülvizsgálattal támadott ítélettől eltérő következtetésre lehet jutni [Kúria Pfv.I.21.474/2011/10. (BH 2013.119.II.)]. A bizonyítékok okszerűtlen mérlegelésének hiányában a bizonyítékok felülmérlegelésére a felülvizsgálati eljárásban nincs lehetőség [Kúria Pfv.III.20.229/2022/5. (BH 2022.293.)].

[40] A másodfokú bíróság a fentieknek megfeleltethető bizonyítékmérlegelési hibát nem vétett. Az elsőfokú bírósággal azonosan értékelt tanúvallomások közül helyesen tulajdonított meghatározó jelentőséget a felperes munkatársai egybehangzó vallomásainak, amelyek szerint a felperesnek a kalandparkba érkezése előtt sérülése nem volt, és a baleset a csúszda használata során történt. Az utóbbi tény az alperes parkigazgatójának tanúvallomása is alátámasztotta, aki arról számolt be, hogy a felperest a csúszda érkezési oldalán, a fa aljában sérülten találta. Ehhez képest valóban nem volt alkalmas a felperes előadásának kétségessé tételére az ambuláns lapoknak az, az anamnézis körébe tartozó feljegyzése, hogy a bokasérülés elesés folytán keletkezett. Ezek az okiratok a felülvizsgálati hivatkozással szemben egyébként sem közokiratnak, hanem teljes bizonyító erejű magánokiratnak minősültek, az ellenbizonyítás lehetőségét ugyanakkor a Pp. 323. § (6) bekezdése az előbbi okiratfajta esetében sem zárja ki. Mindezek miatt az alperes által hiányolt, közvetlen észlelésen alapuló tanúvallomás nélkül sem volt akadály a vitatott ténymegállapításnak.

[41] A másodfokú bíróság a felülvizsgálati kérelemben feltüntetett Pp. 346. § (4) és (5) bekezdésében előírt indokolási kötelezettségét is teljesítette. Az ítélet indokolásából annak kell ki tűnnie, hogy a bíróság döntését mire alapította. Az ügy eldöntése szempontjából jelentős kérdésekre kiterjedő indokolással a bíróság eleget tesz jogszabályi kötelezettségének (Kúria Pfv.I.20.399/2020/5.). Nem jelenti az említett kötelezettség megsértését, ha a jogerős ítélet külön nem tért ki a fél által felhozott valamennyi érvre, elegendő a bíróság mérlegelési szempontjait és jogi álláspontját tartalmaznia (Kúria Pfv.III.20.737/2019/4., Pfv.III.21.115/2020/6.). Az indokolt hatósági döntéshez való jog semmiképpen sem jelentheti azt, hogy az ügyben eljáró bíróságot a felek valamennyi érvelése tekintetében részletes indokolási kötelezettség terhelné {7/2013. (III. 1.) AB határozat, Indokolás [31]}. E követelményeknek a jogerős részítélet indokolása megfelelt: a másodfokú bíróság az elsőfokú bíróság fellebbezéssel támadott, részítéletnek minősített határozatát érdemben helyesnek tartotta, és annak jogi indokait a megjelölt határozatfajta meghozatala miatt, a fellebbezés ahhoz kapcsolódó tartalmára is tekintettel módosította. A felülvizsgálati kérelemben előadottakkal ellentétben a fellebbezésnek a másodfokú bíróság részéről az említett körben értékeletlenül maradt indoka nem volt. A fentebb írtak szerint a jogerős részítéletben foglalt döntés csak a személyiségi jogsértés megtörténtének megállapítása iránti kereseti kérelemre terjedt ki. A másodfokú bíróságnak ezért nem kellett állást foglalnia azokban, a felülvizsgálati kérelemben felsorolt jogkérdésekben, amelyek a sérelemdíj és a kártérítés megfizetésére irányuló kereseti kérelmek szempontjából voltak lényegesek. Az alperes emellett tévesen állította, hogy a jogerős részítélet indokolása nem tért ki a sérülés bekövetkezésének körülményeire, és a másodfokú bíróság a felelősség kizárásával összefüggő védekezés megalapozottságát sem vizsgálta. A jogsértés megtörténtének megállapításához szükséges tények fennállását a másodfokú bíróság a bizonyítás eredményének mérlegelése alapján állapította meg. A felelősség kizárása tekintetében pedig kifejtette, hogy a felperes az általa aláírt felelősségvállalási nyilatkozatban nem járult hozzá a személyiségi jogai megsértéséhez.

[42] Ez egyúttal azt is jelentette, hogy a felülvizsgálati kérelemben megjelölt Pp. 370. § (1) bekezdése sem sérült. A másodfokú bíróság ugyanis a felülbírálati jogkörét az itt

meghatározott korlátok között, a fellebbezésnek a támadott elsőfokú határozathoz igazodó tartalmának figyelembevételével gyakorolta.

[43] Az állított anyagi jogi jogszabálysértések közül a Ptk. 2:42. § (3) bekezdése megsértésének vizsgálatakor a következőknek volt jelentősége. E jogszabályhely értelmében nem sért személyiségi jogot az a magatartás, amelyhez az érintett hozzájárult. Ennek értelmezésekor figyelemmel kell lenni arra, hogy a személyiségi jogok megsértését kizáró hozzájárulásnak kifejezettnek kell lennie; azt a jogosult terhére kiterjesztően nem lehet értelmezni (BH 2002.7., Kúria Pfv.III.20.033/2022/5.). Az adott esetben az alperes által e körben hivatkozott, a felperes részéről a kalandpark használatának megkezdése előtt aláírt felelősségvállalási nyilatkozat tartalmát mindkét fokú bíróság helyesen határozta meg. Abban – ahogyan az elsőfokú bíróság rámutatott – a felperes a szabályszerű használat mellett bekövetkező sérüléssel, kárral kapcsolatos igényérvényesítéséről nem mondott le. A jogerős részítéletben megállapított és – az előzőekben kifejtettekbenől következően – a felülvizsgálati eljárásban is irányadó tényállás szerint pedig a sérülés oka a biztonságos használhatóság hiánya volt.

[44] Mindezek miatt a jogerős részítélet a Ptk. 2:43. § a) pontját sem sértette. A perben eljáró bíróságok a felperes testi épségének és egészségének alperes általi megsértését a már ismertetett tények figyelembevételével, a hivatkozott jogszabályhely helyes alkalmazásával állapították meg. A másodfokú bíróság a határozatának indoklásában külön is felhívott Ptk. 2:42. § (2) bekezdésének a személyiségi jogok általános védelmét tartalmazó szabályából kiindulva, helytállóan fejtette ki, hogy a mások személyiségi jogainak bármilyen megsértése vagy korlátozása jogellenes magatartás, és ennek ellenkezőjét az erre hivatkozó jogsértőnek kell bizonyítania. Helyesen emelte ki ezért azt is, hogy a jogsértés megvalósulása szempontjából a felek közötti szerződéses jogviszony fennállásának sem volt jelentősége. Ehhez képest a jogsértésnek a keresetnek megfelelően alkalmazott jogkövetkezményét illetően arra kellett tekintettel lenni, hogy a személyiségi jogsértés megállapíthatósága objektív jellegű kérdés (Kúria Pfv.IV.21.344/2015/6.).

[45] A Kúria a kifejtettekre tekintettel, a Pp. 424. § (1) bekezdése alapján a jogerős részítéletet hatályában fenntartotta.

[46] A Kúria a Pp. 83. § (1) bekezdése szerint, a bírósági eljárásban megállapítható ügyvédi költségekről szóló 32/2003. (VIII. 22.) IM rendelet (a továbbiakban: Ükr.) 3. § (3) bekezdésére és (5) bekezdésére, valamint 4/A. § (1) bekezdésére figyelemmel, a felszámítástól eltérően kötelezte az alperest a felperes – általános forgalmi adóval növelt összegű ügyvédi munkadíjból álló – felülvizsgálati eljárási költségének megfizetésére. Az eltérés oka az volt, hogy a munkadíj mértékét – a meg nem állapítható perérték miatt – nem a felperes által megjelölt Ükr. 3. § (2) bekezdés a) pontja alapján kellett meghatározni.

[47] Az alperes az eljárás tárgyi illetékfeljegyzési jogos volta [az illetékekről szóló 1990. évi XCIII. törvény (a továbbiakban: Itv.) 62. § (1) bekezdés f) pontja] miatt meg nem fizetett, az Itv. 39. § (3) bekezdés d) pontja és 50. § (1) bekezdése alapján meghatározott mértékű felülvizsgálati eljárási illetéket a Pp. 102. § (1) bekezdés első mondata szerint, a polgári és közigazgatási bírósági eljárás során meg nem fizetett illeték és állam által előlegezett költség megfizetéséről szóló 30/2017. (XII. 27.) IM rendelet 2023. január 1-jétől hatályos 3. § (2)

bekezdés a) és b) pontjának megfelelően köteles megfizetni az állam javára. A Kúria az utóbbi IM rendelet 3. § (2) bekezdés d) és e) pontjára tekintettel tájékoztatja az alperest arról, hogy az illetéket a Nemzeti Adó- és Vámhivatal 10032000-01070044-09060018 számú illetékbevételi számlájára kell megfizetnie, és megfizetése során közleményként fel kell tüntetnie: a Kúria megnevezését, a Kúria e határozatának ügyszámát és a fizetésre kötelezett adóazonosító számát.

[48] A Kúria a felülvizsgálati kérelmet a Pp. 405. § (1) bekezdése folytán alkalmazott Pp. 376. § (1) bekezdése szerint tárgyaláson kívül bírálta el.

[49] A részítélet elleni felülvizsgálatot a Pp. 407. § (1) bekezdés d) pontja zárja ki.

A döntés elvi tartalma

[50] I. A személyiségi jogok megsértését kizáró hozzájárulásnak kifejezettnek kell lennie; azt a jogosult terhére kiterjesztően nem lehet értelmezni.

[51] II. Mivel a felülvizsgálat tárgya a jogerős ítélet, és nem az elsőfokú bíróság ítélete, ezért a felülvizsgálati kérelemben az azt előterjesztő félnek az álláspontja szerint a másodfokú bíróság által a jogerős ítélet meghozatalakor elkövetett jogszabálysértéseket kell megjelölnie.

Budapest, 2024. január 30.

Salamonné dr. Piltz Judit s.k. a tanács elnöke, Dr. Zumbók Péter s.k. előadó bíró, Dr. Bajnok István s.k. bíró, Dr. Farkas Attila s.k. bíró, Dr. Gáspár Mónika s.k. bíró

A kiadmány hitelül:

bíróági ügyintéző